

Dokumenti Evropske Unije

Iako je Evropska unija primarno nastala kao naddržavna organizacija koja se zalaže za jedinstveno evropske tržište, te ekonomsku i političku saradnju zemalja članica EU, ipak se intenzivno bavi i drugim pitanjima od značaj za prosperitet starog kontinenta i njegovih građana. U tom smislu se značajan broj dokumenata odnosi na sferu ostvarivanja socijalnih prava i podsticanje kulturne razmene.

Sledeći dokumenti su prepoznati kao najznačajniji:

- ◆ Povelja Evropske unije o osnovnim pravima, 2000
- ◆ Direktiva o sprovođenju principa jednakog postupanja bez obzira na rasno ili etničko poreklo, 2000
- ◆ Okvir za upostavljanje evropske agende o omladinskom radu, 2020
- ◆ Zaključci Saveta o obrazovanju i obučavanju omladinskih radnika, 2019
- ◆ Omladinska strategija za EU 2019-2027, 2018
- ◆ Evropski stub socijalnih prava, 2017

Povelja Evropske unije o osnovnim pravima (2007/S, 303/01) garantuje zabranu diskriminacije po bilo kom ličnom osnovu (pol, rasa, društveno poreklo, genetske karakteristike, seksualna orijentacija...), kao i po osnovu državljanstva (čl. 21). Zagarantovano je pravo na kulturnu, versku i jezičku raznolikost, kao i ravnopravnost žena i muškaraca u svim oblastima, s tim što se primena mera u korist manje zastupljenog pola u različitim sferama ne smatra diskriminacijom (čl. 22 i 23).

Na nivou EU značajna je i **Direktiva o sprovođenju principa jednakog postupanja bez obzira na rasno ili etničko poreklo**, broj 2000/43/EC od 29. juna 2000. godine, koja utvrđuje da diskriminacija zasnovana na rasnom ili etničkom poreklu može ugroziti ostvarivanje ciljeva EU, posebno u domenu pune zaposlenosti, socijalne zaštite, podizanja životnog standarda i kvaliteta života, te ekonomske i društvene kohezije i solidarnosti, odnosno da diskriminacija može pogubno uticati na EU kao zajednicu zasnovanu na načelima slobode, bezbednosti i pravde, zbog čega zabranjuje svako postupanje zasnovano na neravnopravnom tretiranju građana.

Rezolucija u vezi sa okvirnom odlukom o ustanovljavanju Evropske agende za omladinski rad (2020/C 415/01) odnosi se na sve vrste formalnog i neformalnog rada sa mladima kako bi i kao grupa i kao pojedinci, nezavisno od ličnih svojstva, ostvarili punu društvenu uključenost. Bez obzira na velike razlike u formatima angažovanja omladinskih radnika širom EU, suština njihovog angažmana ogleda se u tome da omogućuje da mladi nauče i iskuse vrednosti oličene u ljudskim pravima, polnoj jednakosti, demokratiji, miru, pluralizmu, diverzitetu, inkluziji, solidarnosti, toleranciji i pravdi. Neopohodno je da omladinski rad uvažava stvarne potrebe mladih i da kreira najbolje moguće okruženje za sticanje znanja. Početak realizacije agende naziva se Bonškim procesom, po onlajn događaju emitovanom

iz Bona, a rukovodna ideja jeste da se jačanje sektora omladinskog rada ostvaruje povezivanjem lokalnog i evropskog nivoa, kako kroz kreiranje odgovarajućeg konteksta, tako i kroz jačanje kompetencija. U narednom periodu potrebno je fokusiranje na moguće nove krizne situacije, poput Kovida 19, kako bi se razmišljalo o mogućnostima za njihovo prevazilaženje, u kom kontekstu su izuzetno važne digitalne tehnologije. Takođe, nužna je unutarevropska saradnja kako bi se promovisalo interkulturalno učenje, kao i razmena znanja između samih mladih.

Zaključci Saveta o obrazovanju i obučavanju omladinskih radnika, usvojeni 2019. godine, konstatuju da postoje osnovni standardi na kojima bi trebalo da se baziraju obuka i rad omladinskih radnika svuda u Evropi, ali da pak treba imati u vidu specifične potrebe svake države ponaosob. Stoga edukacija omladinskih radnika iziskuje fleksibilan pristup i pristup usmeren ka korisnicima i međusektorskoj saradnji. Uočeno je da nivou EU postoji nedostatak programa za obrazovanje omladinskih radnika, kao i da ne postoje adekvatni mehanizmi za razmenu saznanja na tom polju. Za dalji razvoj omladinskog rada od suštinskog značaja su istraživanja, razmena dobrih praksi i pristup koji sumira individualna iskustva na generalno relevantan način.

Omladinska strategija za Evropsku uniju 2019-2027, predstavlja dokument kojim se strateški usmerava politika omladinskog rada kako bi se potencijali omladine realizovali na najbolji mogući način. Strategija se bazira na pružanju podrške mladima za aktivnu participaciju u političkom životu, što prvo podrazumeva da su mladima dostupni nužni resursi. Tri ključna pojma u ovom dokumentu jesu uključivanje, povezivanje i osnaživanje mladih, putem kojih se potom ostvaruje 11 ključnih ciljeva omladinske politike. Neki od ciljeva jesu: popularisanje ideje snažene EU i umanjivanje euroskepticizma među mladima, rodna ravnopravnost, inkluzija svih kategorija mladih u društvene procese, stvaranje preduslova za ravnopravnost mladih u ruralnim sredinama, jednake mogućnosti za obrazovanje sa fokusom na neformalno obrazovanje i stvaranje prostornih i drugih uslova za participaciju mladih posebno kroz obezbeđivanje odgovarajuće infrastruktore i podržavanje omladinskog rada.

Evropski stub socijalnih prava, 2017, je specifičan instrument koji osigurava standarde i koordinaciju u oblasti socijalnih prava. Savet EU, Evropski parlament i Evropska komisija su 17. novembra 2017. godine objavili i potpisali Evropski stub socijalnih prava. Ovaj dokument nema formalnopravno obavezujući karakter i zapravo podrazumeva skup dokumenata relevantnih za tržište rada, te inkluziju i socijalnu zaštitu u najširem mogućem smislu. Stub počiva na 20 ključnih standarda među kojima se ističu: jednakost polova, ravnopravne mogućnosti za sve, socijalni dijalog i uključivanje radnika u odlučivanje o njihovim pravima, ravnoteža između posla i privatnog života, socijalna sigurnost, zaštita dece, garantovanje minimalnog životnog standarda i inkluzija osoba sa invaliditetom.